

Mapa Polski Bezgotówkowej

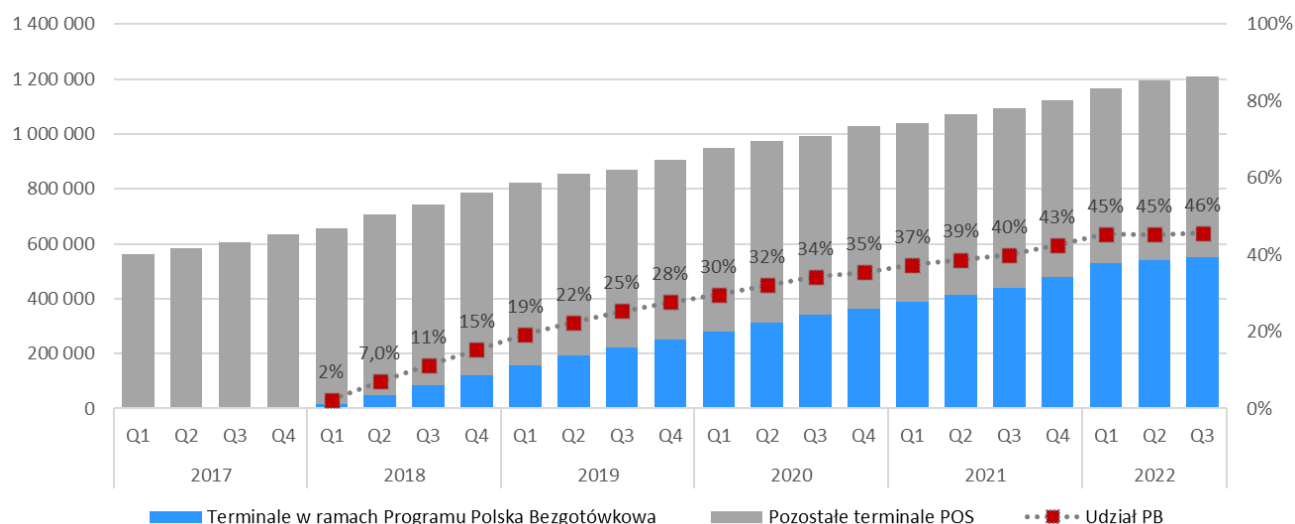
Raport kwartalny

Mapa Polski Bezgotówkowej – III. kwartał 2022 r.

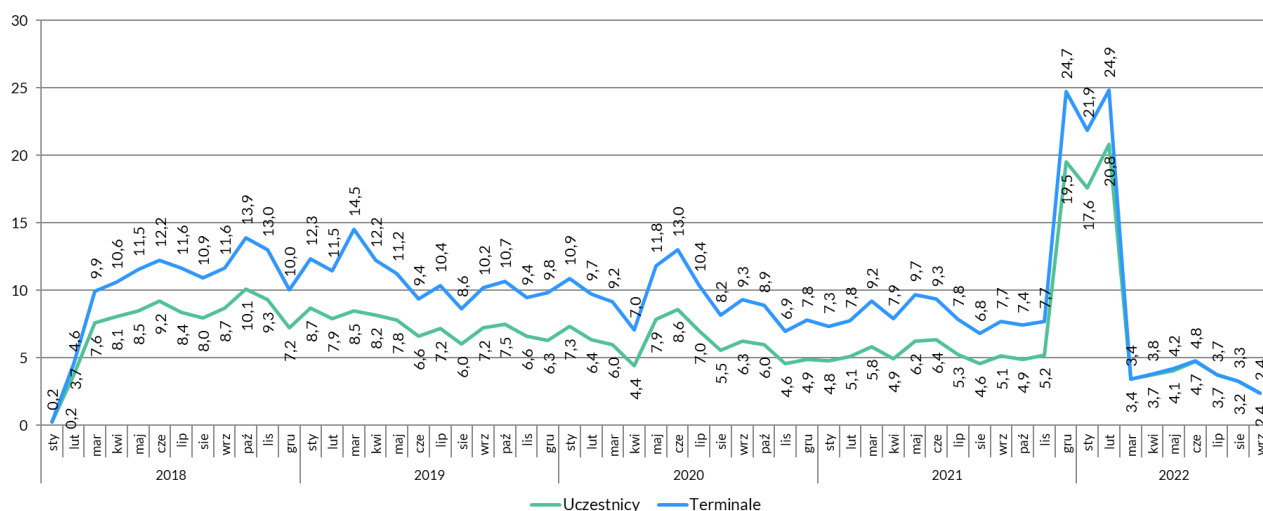
Program Polska Bezgotówkowa na przestrzeni lat funkcjonowania

Po prawie 5 latach funkcjonowania Fundacji Polska Bezgotówkowa do Programu dołączyło 393,4 tys. uczestników, którzy korzystali z ponad 549,3 tys. urządzeń. W ostatnim kwartale do Programu dołączyło 9,3 tys. przedsiębiorców, którzy otrzymali na bezpłatny okres promocyjny 9,4 tys. terminali (Rys. 2). Zatem po przejściowym wzroście zainte-

resowania na przełomie 2021 i 2022 r., wywołanym nowymi regulacjami prawnymi, nastąpił trwały spadek tempa przyrostu uczestników. Obecnie około 46% terminali funkcjonujących w polskich przedsiębiorstwach pochodzi z Programu Polska Bezgotówkowa (Rys. 1.), co świadczy o jego ogromnej roli w rozwoju cyfrowej infrastruktury.

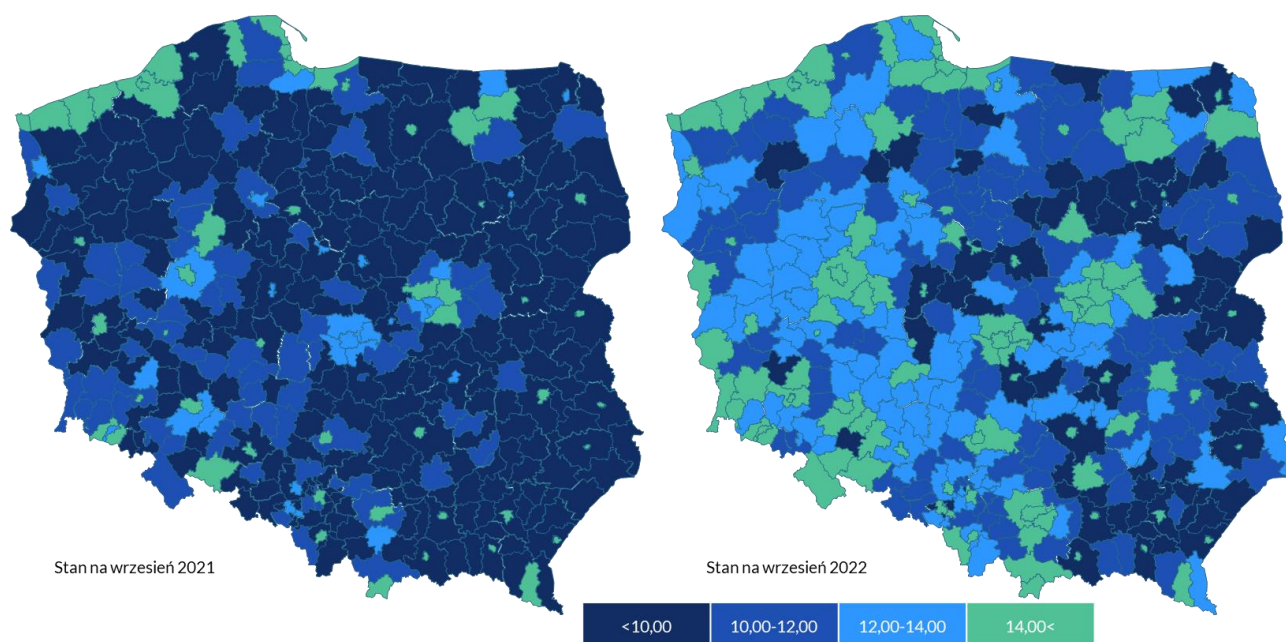
Rysunek 1. Terminale z Programu Polska Bezgotówkowa na tle rynku

Rysunek 2. Liczba nowych uczestników i terminali w danym miesiącu w Programie Polska Bezgotówkowa (w tys.)

Analiza przyrostu liczby terminali w ujęciu geograficznym (Rys. 3.) wskazuje, że dzięki Programowi Polska Bezgotówkowa w okresie od września 2021 r. do września 2022 r. w bardzo dużej liczbie powiatów dokonał się istotny skok w zakresie nasycenia handlu i usług terminalami, dostrzegany w przeli-

czeniu na liczbę mieszkańców. Wskaźnik liczby terminali na 1000 mieszkańców to miara, która odzwierciedla rezultaty działań Programu w zakresie dostępności infrastruktury dla konsumentów i przekłada się na percepcję możliwości płacenia bezgotówkowo w ich otoczeniu.

Rysunek 3. Liczba terminali w Programie Polska Bezgotówkowa przypadająca na 1000 mieszkańców, wg powiatów

Pod koniec września 2022 r. prawie 29% powiatów w kraju osiągnęło przedział ponad 14,0 terminali w ramach Programu na 1000 mieszkańców. Nadal jednak daje się zaobserwować linię podziału na powiaty, które osiągnęły wyższy wskaźnik terminali na 1000 mieszkańców w zachodniej części kraju

oraz w okolicach stolicy. Natomiast powiaty ściany wschodniej uzyskują słabsze wyniki.

Poniżej umownej granicy 10 terminali na 1000 mieszkańców pozostaje nadal 16,6% powiatów i w stosunku do poprzedniego roku można mówić o istotnym zmniejszeniu (wrzesień 2021 r.: 58,2%).

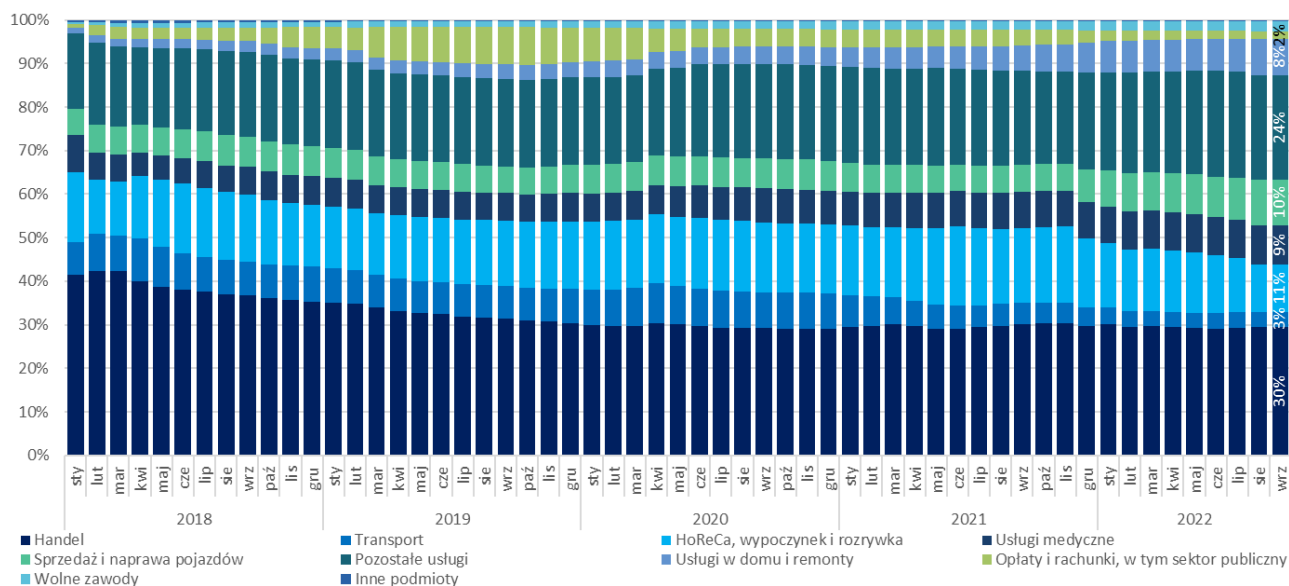
Liderami w kwestii nasycenia terminalami z Programu są takie powiaty jak: tatrzański (woj. małopolskie) - 32,33 terminali na 1 tys. mieszkańców, pucki (woj. pomorskie) - 29,02 terminali na 1 tys. mieszkańców oraz nowodworski (woj. pomorskie) - 26,47 terminali

na 1 tys. mieszkańców. Najniższe wskaźniki odnotowano w powiatach: łomżyński (woj. podlaskie) - 5,53 terminali na 1 tys. mieszkańców, skierniewicki (woj. łódzkie) - 5,45 terminali na 1 tys. mieszkańców, oraz przemyski (woj. podkarpackie) - 5,44 terminali na 1 tys. mieszkańców.

Branże

Liczba aktualnych terminali w ramach Programu, w podziale na branże (Rys. 4), wskazuje na wzrastający udział branż Sprzedaż i naprawa pojazdów oraz Usługi w domu, które we wrześniu 2022 stanowiły odpowiednio 10% i 8% terminali aktywnych w Programie. W miesiącu wrześniu branżami, w których funkcjonowało najwięcej aktualnych terminali pozostawały Handel (30% terminali) oraz szeroko rozumiane usługi, które posiadały 24% udziału w liczbie terminali. Wśród pozostałych sektorów warto zwrócić uwagę na branżę HoReCa, która z udziałem 11% pozostaje trzecią najważniejszą branżą Programu. Niemniej jej rola obniżyła się, gdyż jeszcze we wrześniu 2021 jej udział wynosił 17%. Zmniejszanie się udziałów dużych branż, takich jak Handel, Pozostałe usługi i HoReCa, na rzecz mniejszych i bardziej niszowych branż, należy postrzegać w kategoriach zapewnienia „białych plam” w wymiarze branżowym. Wprowadzenie terminali, jako urządzeń pozwalających na cyfrową płatność

bezpośrednio przy kasie, było naturalne w pierwszej kolejności głównie w branżach handlowych. Ze względu na dużą częstotliwość transakcji i tworzenie się kolejek, wymagana szybkość obsługi jest tam priorytetem. W praktyce nie można tam też stosować szeroko przelewu bankowego. Z drugiej strony, liczba podmiotów usługowych znacząco przeważa w gospodarce. Dla konsumentów, brak terminali w podmiotach usługowych, mimo że odwiedzanych statystycznie rzadziej, oznaczał obniżenie „pewności akceptacji” płatności bezgotówkowych. W konsekwencji wymuszała na nich konieczność zaopatrywania się w gotówkę, nawet gdy ich pierwszym wyborem była karta płatnicza. Zatem setki tysięcy terminali EFT-POS, udostępnionych w ramach Programu Polska Bezgotówkowa do podmiotów usługowych, ma w długim okresie szczególnie duże i pozytywne znaczenie, dla kształtowania się bezgotówkowych zwyczajów płatniczych Polaków.

Rysunek 4. Udział branż w programie, mierzony liczbą aktualnych terminali w Programie Polska Bezgotówkowa

NOTA METODOLOGICZNA:

Mapa Polski Bezgotówkowej jest portalem statystycznym dostarczanym przez firmę POLASIK Research na rzecz partnerów Programu Polska Bezgotówkowa.

Źródło grafik: POLASIK Research na podstawie danych Fundacji Polska Bezgotówkowa oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

POLASIK Research jest firmą badawczą i doradcą, działającą od 2008 roku i specjalizującą się w obszarze badań systemu płatniczego, innowacji płatniczych i PayTech. Misją firmy jest kreowanie wiedzy i jej efektywne dostarczanie uczestnikom rynku usług płatniczych. Więcej informacji: <http://polasik-research.pl/>

Autor raportu: Andrzej Meler, Michał Polasik

Opracowanie graficzne: Mariola Makowska